



Els beneficis del Grup Mutuam amb el model sanitari català

El model sanitari català ha seguit el camí de la privatització des dels seus orígens. La porta giratòria, allò de ser un càrrec de l'Administració i afavorir l'empresa on anirà a parar quan deixi el càrrec, i les descarades incompatibilitats, han estat mecanismes habituals al llarg dels 30 anys ja massa llargs de vida del model. A més, càrrecs de l'Administració s'han "avançat" a la llei, actuant il·legalment, anticipant-se al "fins allà on ens permeti la llei i una mica més" que va dir Felip Puig en relació a la repressió de qui protesta contra les retallades. Ara, els governs Mas-#BoiRuïn estan utilitzant la suposada imposició de la Troika d'aprimar "l'administració" completant la feina del lobby sanitari català.

GRUP MUTUAM Què és MUTUAM?

Al "Conegui'ns" del seu web, el primer que ens trobem és la foto del seu president, que és, ni més ni menys, **Agustí Montal i Costa**, expresident del Barça, artífex de la seva recatalanització posfranquista i de la famosa frase 'El Barça és més que un club', del fitxatge de Cruyff... El seu pare també va presidir el Barça. El seu pare també va presidir la mútua. I això per ser 'membre d'una important família del sector industrial tèxtil cotoner català'. I què té a veure Mutuam amb el sector industrial tèxtil cotoner català? Pregunta fàcil. Mutuam només es diu Mutuam des de l'any 1992. Fins llavors es deia 'Montepío Tèxtil de Enfermedades'.

Però passem de la foto al discurs de presentació: 'El Grup Mutuam és un conjunt d'entitats prestadores de serveis sanitaris i socials. Tenim com a capçalera una mutualitat i pertanyem des de la nostra fundació, l'any 1905, al sector anomenat de l'economia social...'. Molt maco això de l'economia social, però ens sembla insuficient justificar aquesta definició dient simplement que "Tots els beneficis es reinverteixen en la millora o ampliació de les activitats". Hi ha tants de llocs on es poden quedar els diners abans que no s'anomenin beneficis...

També és parlar per parlar dir que és una entitat "sense afany de lucre" perquè l'afany és quelcom que entra en el terreny de les suposicions, no objectivable. A més, què fan doncs al grup Mutuam societats limitades, mercantils, amb ànim de lucre per definició?

Josep Arqués i Surinach

I qui ho dirigeix tot això? El Director General es diu Josep Arqués i Suriñach. Veiem:



Empreses Grup Mutuam	Càrrecs Arqués
MUTUAM, MPS	Director General
MUTUAL CONVIURE, FP	Vocal Patronat i Com Ass
QÜIDAM EUROPA SL	Conseller i Apoderat
RESIDENCIAS AIDAR SL	Administrador Únic
MUTUAL DE INVERSIONES SA	Cons. Delegat i Apoderat
MUTUAL GESTION INTEGRAL SL	Cons. Delegat i Apoderat
EAP DRETA DE L'EIXAMPLE, SLP	Mutuam hi té un 10%
ASSOCIACIÓ VIDA INDEPENDENT	Vocal

Tornarem sobre alguna altra de les entitats del Grup, però al Patronat de la [Fundació Mutuam Conviure](#) comencem a veure membres de les famílies que remenen les cireres a Catalunya. Així, Arqués comparteix seient amb persona-litats il·lustres com Albert [Sumarroca](#), [Miquel Vilardell](#) i [Jaume Padrós](#) i, a la seva Comissió Assessora, s'afegeix [Antoni Trilla](#), entre altres. No s'entén gaire tanta patuleia per a un pressupost anual de 648.861,00€ quan, per exemple, Mutual Gestió Integral té una facturació anual de 3.000.000€ amb menys "plantilla d'elit". Però seguim veient com s'estimen entre elles famílies.

Per què aquesta revisteta?

Al març de 2013, alguns CAP del Vallès Occidental van ser informats de la propera presentació del personal de MUTUAM que s'encarregaria de la salut dels pacients geriàtrics. De fet, personal de MUTUAM ja es reunia al CAP II Sant Fèlix de Sabadell, davant la inquietud del personal. Tot plegat, sens dubte, era conseqüència de la contractació a Mutuam (DOGC 30 de gener) dels PADES del Vallès Occidental Est i del Vallès Oriental per 515.309,02 euros cada un.

Les preocupacions van arribar al Grup de Salut del 15M de Sabadell. Què és exactament això de la MUTUAM? Membres del grup vam començar a investigar i, gràcies al contacte entre el 15M i organitzacions que històricament s'han mostrat crítiques amb el model sanitari català com CATACT-CTS/IAC, us oferim aquestes puntades sobre una mútua i el seu director general, amb l'esperança que serveixi de base per continuar denunciant i per defensar la nostra sanitat.

El cv de Josep Arqués

Josep Arqués i Suriñach, doctorat en farmàcia, va exercir importants càrrecs ininterrompudament en tots els governs de Jordi Pujol des del 1983 fins a l'arribada del Tripartit.

1983	Cap de la Secció d'Informació del Medicament
1984	Cap del Gabinet del Conseller de Sanitat
1989	Subdirector General de Protecció de la Salut
1993	Secretari general del Dep. de Sanitat i S.S.
1999	Coordinador del 'programa electoral' de CiU i després Secretari General de Medi Ambient
2001	Secretari General de Política Territorial i Obres Públiques. Des del 99, a les ordres de Felip Puig
2004	Director d'Administració d'ACSA (Agbar Constr.)
2008	Director General del Grup Mutuam
2012	Membre del Consell Assessor de Salut Pública, càrrec "compatible" amb l'anterior

Arqués i els seus 'càrrecs sense sou' El CTTI

No ens hem posat a mirar els seus salaris en aquests càrrecs, però ressuscitem un [informe](#) del Grup Parlamentari d'ERC que analitzava la multiplicat de càrrecs en l'Administració catalana i el cost dels consells d'administració de les empreses públiques i entitats autònomes. Llàstima que no agafessin també els consorcis i altres entitats concertades, però diu coses que venen molt al cas: En el període analitzat, 1998-2001, el nostre Josep Arqués era un dels quatre càrrecs de l'Administració que acumulava el màxim de nomenaments, sis, en consells d'administració, a més del seu càrrec originari, el de Secretari General de Política Territorial i Obres Públiques. Doncs bé, a partir de les dades de l'informe es pot deduir que cobraria una mitjana mensual de **1.800 euros només per l'assistència a quatre reunions de dos dels sis consells d'administració**. Certament els més ben pagats, el de l'Agència Catalana de l'Aigua, per això anem tan secs, i el del CTTI, l'organisme que ara culminarà la [privatització dels serveis informàtics de l'ICS](#).



Al 1994, Arqués ja volia fer ballar els elefants

L'any 1994 Arqués va fer un [discurs](#) a la Universitat de Navarra per explicar a la gent de l'Opus els avenços de la sanitat catalana en l'empresarització. El fil argumental el va agafar del llibre 'Ensenyant a ballar a un elefant' de Jacques Welch, on l'empresari de General Electric descriu el procés de transformació d'aquest gegant en 'petits

agregats', transformació que suposadament el va portar a l'èxit empresarial. De ser cert, és imperdonable que els actuals gestors no facin servir el mateix exemple per lloar l'esquarterament de l'ICS.

Un elefant aprèn a ballar posant-li a sota una planxa calenta. Si no balla es crema. Josep Arqués insistia que l'administració ha de ser àgil, empresaritzada, o que del contrari es comporta com a un elefant, pesat i lent. És a dir, si no es mouen els diners, no hi ha mercat. Una forma de veure el món, "el que no son pessetes són punyetes", que apunta a enfonsar la igualtat, la solidaritat, els bens socials, la salut de tothom.

Arqués va anar explicant les passes de ball que havia fet l'elefant de la sanitat catalana a mesura que se li posaven planxes calentes com ara l'extensió de la concertació, el creixement del sector públic empresarial amb la consqüent laboralització del personal... fins allà on han pogut, perquè, aquí ve la frase estrella, "**segueixen essent de propietat pública perquè no ha estat possible, conceptualment o conjunturalment, la seva externalització, però es regeixen per mecanismes més semblants als de mercat.**"

Al costat d'aquest discurs, com de buides i hipòcrites sonen les paraules 'en defensa del model sanitari català públic' contingudes en la [crida](#) en suport de CiU de les passades eleccions! A més, per què cal fer ballar un elefant si els elefants no ballen? Per què no fa ballar la seva Mútua en comptes de fer ballar el que és de tothom, en comptes de fer-nos ballar a tothom? Ara veurem que la seva Mutuam sí que és una bèstia prehistòrica que, per pura lògica, ja no hauria d'existir i que viu de l'alimentació que artificialment li proporciona una Administració amiga.

Un favor de Padrosa a MUTUAM

A Josep Arqués li hauria de caure la cara de vergonya en recordar que, en aquell discurs, lloava les concessions dels hospitals de Viella i de Tremp a l'**Aliança**, una entitat que ha fracassat rotundament en els serveis sanitaris, que va perdre aquells hospitals els anys 2003 i 2010 i que els ha perdut tots al mig d'una allau d'escàndols. Però, per anar més al cas, recordarem ara alguns antecedents de la propia Mutuam que ens demostren els històrics favors que li ha fet l'Administració, i més concretament l'actual director del CatSalut, [Josep Maria Padrosa](#), i que cadascú valori el grau d'orgull amb què Josep Arqués pot propagar l'eficiència de la sanitat 'empresaritzada'.



El mateix any 1994, Roser Costa i Montal, veus quins cognoms de *família important*, era directora d'Infermeria del

CAP Il Güell de Girona i alhora 'gerenta' del Montepio Tèxtil (ara Mutuam). Compaginava perfectament ambdós càrrecs, és a dir, dedicava la seva jornada en la pública a defensar els interessos de la privada. En horari de responsable de l'ICS, renyava al seu personal que es negava a atendre els beneficiaris de la mútua. Els fets van ser denunciats per CATACT-CTS. El Director del Sector Sanitari Girona de l'ICS va donar la raó al sindicat, comunicant a totes les ABS que, amb dues excepcions, no havien d'atendre beneficiaris de l'MTM (*Montepio Tèxtil de Malalties*) si aquests no canviaven d'entitat proveïdora. Un 10.

Però al cap d'un mes, J.M. Padrosa, llavors Cap de la Sudivisió d'Atenció Primària i per tant superior jeràrquic del director de Sector, va córrer en auxili de la Mútua 'demandant' que s'atenguessin totes les demandes de beneficiaris del Montepio mentre s'acabava de renegociar el conveni entre aquest i l'ICS. [Tot documentat](#). És a dir, Mutuam no podia atendre els seus compromisos amb els seus mutua-listes i hauria d'haver tancat si no fos perquè J.M. Padrosa la va salvar obligant a fer la seva feina al personal dels serveis públics, "més enllà" del que deia el [conveni vigent](#).

No sabem si el nou conveni negociat entre Padrosa i Mutuam va ser insuficient per a aquesta entitat o si van existir un nou acord o un desacord entre el Departament de Salut de Marina Geli i la nova Mutuam gestionada per Arqués a partir de 2008. El fet és que, l'any 2009, la mútua va deixar desemparats els seus beneficiaris de les [comarques gironines](#). Potser era l'inici d'una nova estratègia que ara, de nou amb un govern de CiU, té continuïtat, deixant penjats els beneficiaris del [Berguedà](#).

I si va haver desacords d'Arqués amb el Tripartit, els dissimulaven perquè la construcció del "[primer hospital del govern catalanista i d'esquerres](#)", com els agradava anomenar el Broggi, el del Baix Llobregat quan encara no tenia nom, va significar un negoci per a l'empresa ACSA, de la qual Arqués era Director d'Administració. Més oberta o més tancada, són molts anys de sociovergència.

Convenis, concerts i desconcerts. Opacitat

Encara ara, la Generalitat guarda celosament els convenis que signa amb tota mena d'entitats, ben lluny de la Transparència que proclama. Dels recents convenis pels quals [l'ICS traspasa a l'IDI els serveis de Radiodiagnòstic](#) que aquell encara gestionava, el de Girona es pot consultar davant el responsable jurídic de l'ICS, però en cap cas es pot obtenir una còpia. L'opacitat ha estat la norma al llarg de tota la història del model sanitari català. No repetirem aquí l'enorme quantitat de fets que ho demostren i que en els últims temps han estat denunciats públicament per [Cafèamblet](#) i en el [Catacrac](#) fet conjuntament per CATACT-CTS, Cafèamblet i la CUP, en les denúncies de la [PARS](#), d'[Esclat Clínic](#) o del [Grup per la Transparència del CAPSE](#), però posarem un exemple del qual són protagonistes dues de les persones que aquí es citen. El [Conveni entre l'ICS i el CABE](#) per a la gestió de

l'ABS de la Bisbal d'Empordà de l'any 1995 no vam aconseguir-lo (Padrosa ens el negava) fins que, a l'auditori, ple de gom a gom, de la sala de la Caixa del carrer Sta. Clara de Girona, cinc delegats de CATACT-CTS vam posar Ramon Massaguer entre l'espasa i la paret, evidenciant que un conveni públic com aquest es mantenia en secret. Marina Geli, que era a la taula representat al PSC, en va ser testimoni.

Contractes: més favors a MUTUAM

Les entitats del Grup Mutuam van rebre en solitari, només del CatSalut, segons el RCIC (Registre de convenis i contractes en l'àmbit de l'assistència sanitària pública de Catalunya) entre els anys 2008 i 2012 un import total en adjudicacions de **142.203.227,29 €** (sense comptar l'EAP) per prestar serveis sociosanitaris i extrahospitalaris. A aquestes, s'haurien de sumar les parts que li pertocquen en diverses adjudicacions fetes a conjunts de proveïdors en els quals s'inclou Mutuam. Però, ni que el seu volum és menor, és interesant saber que també ha obtingut adjudicacions d'altres entitats (els nostres càlculs [aquí](#)):

- Del [SEMSA](#), el Sistema d'Emergències Mèdiques, empresa pública que 'casualment' ara presideix Padrosa gran responsable dels actuals i bestials retalls al transport sanitari, de la qual ha rebut un import orientatiu de **1.938.390,69€** en el període esmentat. Què contracta el SEM a Mutuam? Atenció mèdica urgent a domicili. I hi ha hagut alguna mena de tracte de favor? Descaradament. Si hem de creure l'Informe 10/2011 de la Sindicatura de Comptes ([pàg. 79-80](#)), **el SEM va contractar Mutuam contravenint el principi de concurrència pública, no es va fer la regularització de saldos a favor del SEM (20.000 euros), el nombre de serveis pagats pel SEM és superior en un 24,84% als efectivament realitzats...** Vaja, un escàndol.

- Privades que també es nodreixen del pressupost públic (**53.390.541,7€** en el període 2009-2011) com és **l'EAP Dreta de l'Eixample SL** (CAP Roger de Flor), on Mutuam declara que participa amb un 10% de les accions, i de la qual va rebre per serveis "d'atenció continuada" una quantitat estimada segons el RCIC (proveïdors) de **92.000€**. No hem pogut veure en la seva fitxa empresarial com es concreta la participació que declara Mutuam, ja que no hi apareix com a accionista. El que és evident és que, per petita que sigui la participació, serveix a Mutuam per contractar-se a sí mateixa, per petit que sigui l'import.

Favor per favor

Però, quina altra relació existeix entre Mutuam i aquesta EBA? Al registre de l'empresa surten només sis accionistes, quan és de 'domini públic' que l'EAP és de Mutuam. I entre els accionistes trobem Leonor Ancochea, una

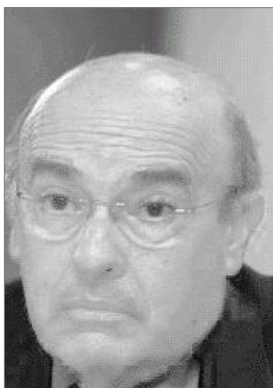


metgessa que també va donar el seu suport electoral a CiU i que va ser iniciadora d'un projecte del Col·legi de Metges de Barcelona. L'Oficial, eh?, el COMB, perquè si hi hagués un altre... Un projecte hem dit? Un altre projecte, hauríem d'haver dit, perquè les EBA també van comptar amb el suport del COMB. Ens referíem al [PAIMM](#), de la mà de Jaume Padrós, que curiosament ja hem vist també a Mutuam. Com devia anar la cosa? Padrós li diria a Ancochea: Tu em muntas un PAIMM, jo et monto una EBA, em contractes la Mutuam i tots contents? De fet, la història de col·laboració del COMB amb l'EBA, segurament no més intensa que amb la resta de les EBA, ve des del seu començament. El seu primer domicili social era al passatge Mercader 11, seu, fins el 1995, de la Fundació-Museu d'Història de la Medicina, fundació privada d'innegable relació amb el COMB.

L'esquarterament de l'ICS i l'entrada de l'empresa privada

L'ICS va néixer l'any 1983 gestionant tota l'atenció primària, però ben aviat la Generalitat començaria a donar la gestió a les que, des de l'ICS, s'anomenaren 'entitats alienes'. Mútues, consorcis i fundacions que gestionaven hospitals de la XHUP van començar a gestionar les Àrees Bàsiques de Salut més prope-res. A partir del 96, quan s'in-trodueix l'ànim de lucre en la gestió de la sanitat catalana, comença una nova fase d'externalització amb les mal ano-menades EBA, [Entitats de Base Associativa](#), en realitat So-cietats Limitades, mercantils.

Ara s'han tret de la màniga un altre mètode de privatització: es fa servir el lloable objectiu de proporcionar una atenció integral al malalt per, contradictòriament, subdividir les feines dels Equips d'Atenció Primària, donant la gestió dels nous programes a empreses privades. La imatge del metge que abans s'encarregava de tots els aspectes de la salut del seu pacient s'esvaeix, però no per afrontar la complexitat de la feina des d'un equip, sinó des de múltiples equips, una divisió que sembla més encaminada a anar privatitzant a mossegades. Veiem de quins programes parlem i com se n'aprofita Mutuam:



Sr. [Boi Ruiz](#), No ens aconselli més mútues. Mutuam només és un exemple d'un model que no tenia ni té raó d'existir. Un model que posa en evidència que els nostres governants no governen per a la població que diuen representar sinó pels interessos d'unes elits, de les famílies que Millet diu, amb raó, que manen a Catalunya. Aquest és el model que hem de canviar.

- Els EAR (equips d'atenció residencial) arrabaten als EAP de moltes ABS de Barcelona ciutat i de diverses poblacions la "penosa" tasca de visitar els malalts ingressats.

- Mutuam té la gestió de 6 PADES (Programa d'Atenció Domiciliària i Equips de Suport) a Barcelona i els del Vallès Occidental Est i el Vallès Oriental.

- Equips de gestió de casos, altres dedicats a drogodependències i malalties mentals, equips d'atenció domiciliària a la mare i al nadó després del part dins del Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva (PASSIR), equips d'hospitalització a domicili, de rehabilitació a domicili...

'Compartint taula': caritat o un tast gratuït?

Qui no corre vola. Per això, la Fundació de Mutuam participa en el projecte "[Compartint taula](#)", fruit d'un conveni de col·laboració entre el Departament de Benestar Social i Família, l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya.

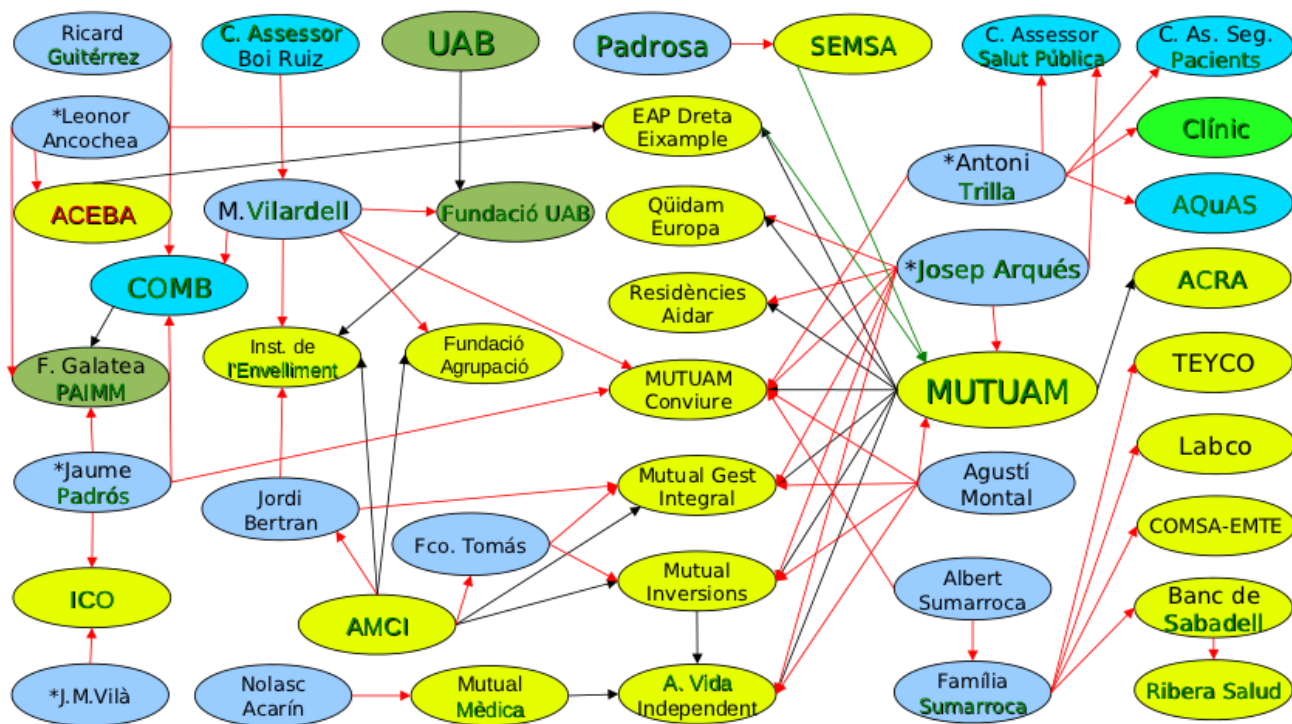
Mutuam o altres entitats posen les seves residències com a menjadors a disposició d'un nombre determinat de persones que els enviïn els serveis socials amb la intenció que la gent gran es familiaritzi amb aquests tipus de "menjadors socials", amb les residències.

A hores d'ara ja hi ha subconvenis a molts municipis: Sant Cugat del Vallès, Sabadell, Les Franqueses, Martorell, Badalona, Valls, Caldes de Montbui...

La solidaritat amb la pobresa és una qüestió de dignitat humana, implica horitzontalitat. La caritat implica verticalitat. I un projecte com aquest no pot ser solidari quan hi ha interessos barrejats. Aquest projecte que sona tan caritatiu i humà té un rerefons de captació de persones grans per a les residències, els recursos de les quals hauran de provenir d'ajuntaments i Generalitat, la qual cosa pot ser molt gratificant per a les empreses subministradores.

Mira els enllaços del mapa [aquí](#), o ves a www.catactsiac.cat o a <http://acampadasbd.wordpress.com/>

Algunes relacions del Grup Mutuam



Notes: Texts en color contenen enllaços. Noms precedits de *, signants del manifest de suport electoral a CiU